

Települési Környezetvédelmi Program felülvizsgálata

Tát Nagyközség

Készítette: Mécsvirág Kft.
Budapest, 2012.

Tát Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 22/2012. (IV.24.) Kt. számú határozatával fogadta el.

Állapotfelmérés kiegészítése 3

LEVEGŐ ÁLLAPOTÁRA GYAKOROLT HATÁSOK	3
FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEKRE GYAKOROLT HATÁSOK	4
TÁJKÉPRE GYAKOROLT HATÁSOK	11
<i>Tát és Nyergesújfalu települések összeépítése</i>	<i>11</i>
<i>Tát és Nyergesújfalu határán ellentétes a tervezett területhasználat.....</i>	<i>11</i>
<i>Zöldmezős beruházás.....</i>	<i>12</i>
ÉLŐVILÁGRA GYAKOROLT HATÁSOK	12
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS.....	12
ZAJ- ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM	12
KÖRNYEZETI CÉLÁLLAPOT MEGFOGALMAZÁSA	14
PROGRAMOK FELÜLVIZSGÁLATA.....	15
TOVÁBBI PROGRAMOK	16
A PROGRAMPONTOK RÉSZLETES BEMUTATÁSA	17
1. sz. program: <i>Elkerülő utak kiépítése</i>	<i>17</i>
2. sz. program: <i>Kommunális hulladék megfelelő elhelyezésének biztosítása (Lerakó)</i>	<i>18</i>
3. sz. program: <i>Felhagyott homokbánya rekultivációja</i>	<i>19</i>
4. sz. program: <i>Zöldterületek növelése.....</i>	<i>20</i>
5. sz. program: <i>Közparkok kialakítása</i>	<i>21</i>
6. sz. program: <i>Csapadékelvezető rendszer kiépítése.....</i>	<i>22</i>
7. sz. program: <i>Környező településekről érkező szennyezések megszüntetése</i>	<i>23</i>
8. sz. program: <i>Unyi-patakot szennyező csatorna rendezése</i>	<i>24</i>
9. sz. program: <i>Illegális hulladéklerakás megszüntetése.....</i>	<i>25</i>
10. sz. program: <i>Környezetállapot és településökológia javítása</i>	<i>26</i>
11. sz. program: <i>Zaj- és porvédő zöldfelületek kialakítása</i>	<i>27</i>
12. sz. program: <i>Falukép javítása, villanyvezeték földkábelre cserélése</i>	<i>28</i>
13. sz. program: <i>Közutak felújítása</i>	<i>29</i>
14. sz. program: <i>Új lakóterület kiépítésével teljes infrastruktúra létrehozása</i>	<i>30</i>
15. sz. program: <i>Táti sziget természetvédelmi célú hasznosítása</i>	<i>31</i>
16. sz. program: <i>Különleges rendeltetésű területek takarófásítása.....</i>	<i>32</i>
17. sz. program: <i>Környezeti nevelés.....</i>	<i>33</i>
18. sz. program: <i>Árvízvédelem megoldása</i>	<i>34</i>
19. sz. program: <i>Levegőtminőség alapterhelés meghatározása mérésekkel</i>	<i>35</i>
20. sz. program: <i>Vizsgálat EU pályázatok megvalósítására, határon átnyúló együttműködés</i>	<i>36</i>
21. sz. program: <i>A vízbázis előzetesen kijelölt hidogeológiai védőövezete kiterjesztésének kezdeményezése ..</i>	<i>37</i>
KÖZÉP-MAGYARORSZÁG OPERATÍV PROGRAM (KMOP) PRIORITÁSAI.....	38
LEGFONTOSABB KÖRNYEZETVÉDELMI JOGSZABÁLYOK AKTUÁLIS LISTÁJA.....	45

Állapotfelmérés kiegészítése

Az állapotfelmérés kiegészítése azért vált szükségessé, mert a település környezeti állapotát jelentősen befolyásolná a Nyergesújfaluban tervezett cementgyár környezetterhelése, ezért elsősorban a tervezett beruházás által generált környezeti hatásokat kerültek kiemelésre.

Levegő állapotára gyakorolt hatások

A Holcim Hungária Cementipari Rt Nyergesújfalú-Tát térségében tervezi új cementgyárának felépítését. A létesítés várható hatásairól 2005. áprilisában Előzetes Környezeti Vizsgálatot készítettek.

A HOLCIM által tervezett Cementgyár beruházásnál a környezeti hatások elemzéséhez alapvető fontosságú a jelenlegi helyzet, az un. alapállapot ismerete azokra az anyagfajtákra nézve, amelyek változására számítani lehet, és amelyek jelentősek Tát környezeti állapotára vonatkoztatva.

A legjelentősebb kérdések egyike az adatok és megállapítások garanciája, vagyis a felelősség vállalása. Ezért az ilyen nagy környezeti hatással járó technológia esetén az immisszió mérések elvégzése nem kerülhető meg.

Szükséges a tervezett beruházás esetében a következő kérdések vizsgálata:

- Az immisszió mértékének megállapítása, a terjedés irányainak vizsgálata
- A porterhelés jelenlegi szintjének méréssel történő megállapítása.
- A kibocsátás alapján az NOx dominanciája valóban megállapítható, de az alapállapot alapján (pl. a zónabesorolás szerint) a porterhelés vizsgálata nem kerülhető meg.
- Elemezni szükséges más meteorológiai viszonyok esetében is a hatásokat.
- Egyértelműen ki kell jelentenie a beruházáshoz kapcsolódó Részletes Környezeti Hatástanulmánynak, hogy levegővédelmi szempontból a hatásterületen van-e Tát Nagyközség, vagy sem.
- A közúti forgalom megnövekedése a levegőminőség jelentős romlását eredményezi.

Tát esetében további környezetterhelést jelentenek a környező települések releváns kibocsátói, melyek hatása Táton jelentkezik (Párkányi Kátránypapírgyár, HOLCIM, Zoltek, Richter Gedeon Rt., Erőmű Kft, ONYX Magyarország Rt. égetőmű, Baumit Kft., Sanyo Hungaria Kft... stb.). A jelentkező hatások nagy valószínűséggel eltérnek a 4/2002 (X. 7.) KvVM rendeletben meghatározott zónabesorolásoktól, így azok valóságos szintjeinek ellenőrzésére szükség lenne a térségre vonatkoztatva.

Felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt hatások

A tervezett cementgyár felépítését Nyergesújfalu közigazgatási határán belül, a Tát felé eső keleti részen, a Dunától mintegy 5-600m-re, a Nyergesújfalui Ipari Parkban javasolják.

A talajvíz áramlási iránya kisvízkor a teraszok felől a Duna felé tart, magas vízállás esetében a Duna felől a terasz felé irányul. Ezek szerint a vízbázis szennyeződés érzékenysége is a Duna vízállásától függ. A tervezett iparterület a Duna 1730-1731 fkm szakasza mellett helyezkedik el. Tát a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján a fokozottan érzékeny, illetve kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen helyezkedik el..

A talajvízvédelmi kérdéseknél figyelembe kell venni, hogy a terület vízbázis védőterületen helyezkedik el (Nyergesújfalu és tát-depói parti szűrésű kutak). A vízbázis sérülékeny és védőterületének vizsgálata — melyet 2003-ban a sérülékeny vízbázisok program keretében kezdtek el — jelenleg is folyamatban van.

A Tádi vízbázist 1958-ban kezdték kialakítani, míg a Nyergesújfaluit 1965-ben. Jelenleg a Tádi vízbázison a 8db termelőkút engedélyezett termelése 1000m³/nap. Az elkészült „Tádi Vízbázis Előzetes Állapotértékelése” című tanulmányban kijelölték a Nyergesújfalui és Tádi vízbázis védőterületeit.

A jelenlegi állapotában a modellszámítások alapján az 5 éves elérési idő (123/1997.(VII. 18.) Kormányrendelet szerint ez a hidrogeológiai védőövezet „A” zónájának felel meg) a 10-es sz. főközlekedési útig terjed. Az 50 éves elérési idővel meghúzott hatás (a fenti kormányrendelet szerint a hidrogeológiai védőövezet „B” zónájának felel meg) a 10-es főközlekedési úton túl, dél felé mintegy 250-750 m-rel nyúlik át. A Nyergesújfalui Ipari Park cementipari nagyberuházással érintett területrésze ezen a védőidomon fekszik.

Az 1980-as években a tervezett Bős-Nagymarosi vízlépcső létesítésével kapcsolatban, a monitoring rendszer részeként, több talajvíz észlelő kutat építettek ki Nyergesújfalu és Tát térségében is. Ezek közül példaként említjük a 9756/A számú fúrás rétegsorát bizonyítva ezzel, hogy a parti szűrésű kutak háttérterületén nincs természetes védelem, azaz a vízbázis fokozottan sérülékeny.

9756 A számú talajvízészlelő kút rétegsora:

- 0,0 – 0,8 m homokos kavics, sárga
- 0,8 – 1,6 m homok, barna
- 1,6 – 5,1 m homok, sárga
- 5,1 – 6,2 m kavicsos homok, sárga
- 6,2 – 7,1 m homokos kavics szürke
- 7,1 – 8,3 m kavicsos homok, sárga, durvaszemű
- 8,3 – 9,7 m görgeteg, kavicsos
- 9,7 – 11,7 m görgeteg, sárga kavicsos
- 11,7-13,5 m agyag, szürke

A terület a felszíni szennyezésekre fokozottan érzékeny, mert a folyóvízi finomszemcsés homokos rétegek nem védik meg a vízadó réteget az esetleges szennyeződések hatásaitól. A felszínen elszórt lakossági kommunális vagy ipari hulladék, vagy mezőgazdasági művelésből eredő szennyezés hamar lemosódik a talajvízig. A 9927a észlelő kút vizsgálatánál magas szennyezési értékeket mutattak ki (VIZIMOLNÁR Kft.) szulfát, nitrát, réz és cink viszonylatában, amit eddig még nem észleltek a vízbázis vízében.

Meg kell vizsgálni, hogy a cementgyártás a jogszabályokban rögzített szennyezőanyagok terén átlépheti a 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben

2. melléklet a 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelethez

Anyagcsoportonként (B) szennyezettségi határértékek felszín alatti vizekre

CAS szám = Chemical Abstract Service azonosító száma

K_i = a veszélyességét jellemző besorolás, mely szerint K1 a minden esetben veszélyes anyagokat jelöli

B = (B) szennyezettségi határérték

1. Fémek és félfémek (mértékegység: ug/L)

CAS szám		B	K_i
7440-47-3	Króm	50	K2
	Króm VI.	10	K1
7440-48-4	Kobalt	20	K2
7440-02-0	Nikkel	20	K2
7440-50-8	Réz	200	K2
7440-66-6	Cink	200	K2
7440-38-2	Arzén	10	K1
7439-98-7	Molibdén	20	K2
7782-49-2	Szelén	10	K2
7440-43-9	Kadmium	5	K1
7440-31-5	Ón	10	K2
7440-39-3	Bárium	700	K2
7439-97-8	Higany	1	K1
7439-92-1	Ólom	10	K2
7440-42-8	Bór (B)	500	K2
7440-22-4	Ezüst	10	K2

2. Szervetlen vegyületek (mértékegység: mg/l, illetve $\mu\text{g/l}$)

CAS szám		B	K_i
	Cianid 4,5 pH $\mu\text{g/l}$	50	K1
	Cianid összes $\mu\text{g/l}$	100	K1
	Tiocianátok $\mu\text{g/l}$	50	K1

	Fluorid $\mu\text{g/l}$	1500	K2
	Szulfát mg/l	250	K2
	Foszfát (PO_4^{3-}) $\mu\text{g/l}$	500	K2
	Nitrát talajvízre mg/l	50	K2
	Nitrát re a talajvízen kívül mg/l	25	K2
	Ammónium $\mu\text{g/l}$	500	K2

3. Alifás szénhidrogének (TPH) (mértékegység: $\mu\text{g/l}$)

	B	K _i
Összes alifás szénhidrogén (TPH) C ₅ –C ₄₀	100	K1

4. Benzol és alkilbenzolok (BTEX) (mértékegység: $\mu\text{g/l}$)

CAS szám		B	K _i
71-43-2	Benzol	1	K1
108-88-3	Toluol	20	K1
100-41-4	Etil-benzol	20	K1
1330-20-7	Xilolok	20	K1
	Egyéb alkilbenzolok összesen	20	K1
98-82-8	i-Propil-benzol		
103-65-1	n-Propil-benzol		
108-67-8	1,3,5-Trimetil-benzol		
98-06-6	terc. Butil-benzol		
95-63-6	1,2,4-Trimetil-benzol		
135-98-8	sec. Butil-benzol		
526-73-8	1,2,3-Trimetil-benzol		
99-87-6	i-Propil-toluol		
141-93-5	m-Dietil-benzol		
105-05-5	p-Dietil-benzol		
104-51-8	n-Butil-benzol		
99-62-7	1,3-Diizopropil-benzol		
102-25-0	1,3,5-Trietil-benzol		
611-14-3	1,2-Metil-etil-benzol		
620-14-4	1,3-Metil-etil-benzol		
622-96-8	1,4-Metil-etil-benzol		

5. Fenolok (mértékegység: $\mu\text{g/l}$)

CAS szám		B	K _i
108-95-2	Fenol	20	K1
1319-77-3	Krezol	5	K1
120-80-9	Pirokatekol	5	K1
108-46-3	Rezorcín	5	K1
	Fenolok összesen	20	K1

6. Policiklikus aromás szénhidrogének (PAH) (mértékegység: µg/l)

CAS szám		B	K _i
91–20–3	Naftalinok*	2,0	K1
208–96–8	Acenaftilén	0,2	K1
83–32–9	Acenaftén	0,05	K1
86–73–7	Fluorén	0,05	K1
85–01–8	Fenantrén	0,1	K1
120–12–7	Antracén	0,05	K1
206–44–0	Fluorantén	0,1	K1
129–00–0	Pirén	0,1	K1
56–55–3	benz(a)antracén	0,02	K1
218–01–9	Krizén	0,02	K1
205–99–2	Benz(b)fluorantén	0,03	K1
207–08–9	Benz(k)fluorantén	0,03	K1
192–97–2	Benz(e)pirén	0,01	K1
50–32–8	Benz(a)pirén	0,01	K1
193–39–5	Indeno(1,2,3-cd)pirén	0,01	K1
53–70–3	Dibenz(a,h)antracén	0,02	K1
191–24–2	Benz(g,h,i)perilén	0,02	K1
	PAH-ok összesen a naftalin(ok) nélkül	2,0	K1

* Naftalinok: Naftalin + 1-Metil-naftalin + 2-Metil-naftalin

7. Halogénezett aromás szénhidrogének (mértékegység: µg/l)

CAS szám		B	K _i
108–90–7	Klórbenzol	1	K1
	Diklórbenzolok	0,5	K1
95–50–1	1,2-Diklórbenzol		
541–73–1	1,3-Diklórbenzol		
106–46–7	1,4-Diklórbenzol		
	Triklórbenzolok	0,1	K1
120–82–1	1,2,4-Triklórbenzol		
87–61–6	1,2,3-Triklórbenzol		
	1,3,5-Triklórbenzol		
634–66–2	Tetraklórbenzolok	0,1	K1
634–66–2	1,2,3,4-Tetraklórbenzol		
634–90–2	1,2,3,5-Tetraklórbenzol		
95–94–3	1,2,4,5-Tetraklórbenzol		
608–93–5	Pentaklórbenzol	0,05	K1
118–74–1	Hexaklórbenzol	0,05	K1
90–13–1	Klórnaftalinok	0,1	K1
108–86–1	Bróm-benzol	0,1	K1

	Halogénezett aromás szénhidrogének összesen	2	K1
--	---	---	----

8. Halogénezett alifás szénhidrogének (mértékegység: µg/l)

CAS szám		B	K _i
	Diklór-etilének	10	K1
75-35-4	1,1-Diklór-etilén		
540-59-0	1,2-Diklór-etilén		
75-09-2	Diklór-metán	10	K1
76-13-1	1,1,2-Triklór-trifluor-etán	10	K1
	Diklór-etánok	1	K1
75-34-3	1,1-Diklóretán		
107-06-2	1,2-Diklóretán		
67-66-3	Kloroform	5	K1
107-07-3	2-Klór-etanol	5	K1
56-23-5	Széntetraklorid	2	K1
78-87-5	1,2-Diklór-propán	20	K1
78-88-6	2,3-Diklór-propilén	20	K1
75-27-4	Bróm-diklór-metán	30	K1
79-01-6	Triklór-etilén	10	K1
106-89-8	Epiklórhidrin	0,1	K1
110-75-8	2-Klóretil-vinil-éter	5	K1
542-75-6	1,3-Diklór-propilén	10	K1
10061-01-5	cisz-1,3-Diklór-propilén		
10061-02-6	transz-1,3-Diklór-propilén		
79-00-5	1,1,2-Triklór-etán	30	K1
124-48-1	Dibróm-klórmetán	30	K1
106-93-4	1,2-Dibróm-etán	0,3	K1
127-18-4	Tetraklór-etilén	10	K1
79-34-5	1,1,2,2-Tetraklóretán	10	K1
	Halogénezett alifás szénhidrogének összesen	40	K1
75-01-4	Vinil-klorid	0,5	K1

9. Klórfenolok (mértékegység: µg/l)

CAS szám		B	K _i
	Monoklórfenolok	5	K1
95-57-8	2-Klórfenol		
108-43-0	3-Klórfenol		
106-48-9	4-Klórfenol		
	Diklórfenolok	1	K1
120-83-2	2,4-Diklórfenol		
576-24-9	2,3-Diklórfenol		

583-78-8	2,5-Diklórfenol		
87-65-0	2,6-Diklórfenol		
95-77-2	3,4-Diklórfenol		
591-35-5	3,5-Diklórfenol		
	Triklórfenolok	1	K1
933-78-8	2,3,5-Triklórfenol		
933-75-5	2,3,6-Triklórfenol		
95-95-4	2,4,5-Triklórfenol		
88-66-2	2,4,6-Triklórfenol		
609-19-8	3,4,5-Triklórfenol		
17700-93-3	2,3,4-Triklórfenol		
	Tetraklórfenolok	1	K1
58-90-2	2,3,4,6-Tetraklórfenol		
935-95-5	2,3,5,6-Tetraklórfenol		
4901-51-3	2,3,4,5-Tetraklórfenol		
87-86-5	Pentaklórfenol	0,5	K1
	Klórfenolok összesen	6	K1

10. Poliklórozott-bifenilek (PCB) (mértékegység: µg/l)

CAS szám		B	K _i
1336-36-3	PCB28, PCB52, PCB101, PCB118, PCB138, PCB153, PCB180,		K1
	a 7db PCB összesen	0,001	K1

11. Poliklórozott-dibenzo-dioxinok és dibenzo-furánok (PCDD/F) (pg/l TEQ-ban)

CAS szám		B	K _i
	PCDD/F* (pg/l TEQ-ban)	0,3	K1

* TEQ = „Toxicitási Egyenérték”

12. Növényvédő szerek (mértékegység: µg/l)

CAS szám		B	K _i
50-29-3	DDT		K1
53-19-0	o,p'-DDD		K1
72-54-8	p,p'-DDD		K1
72-55-9	DDE		K1
	DDT/DDD/DDE	0,001	K1
309-00-2	Aldrin		K1
57-74-9	Klórdán		K1
60-57-	Dieldrin		K1

1			
72–20–8	Endrin		K1
	Összes drin	0,03	K1
319–84–6	α -HCH		K1
319–85–7	β -HCH		K1
319–86–8	δ -HCH		K1
58–89–9	γ -HCH		K1
608–73–1	Összes HCH	0,1	K1
	Triazinok	0,1	K1
	Foszforsavészterek	0,1	K1
	Fenoxi karbonsav származékok	0,1	K1
	Karbamátok	0,1	K1
	Egyéb * Növényvédő szerek aktív hatóanyagai	0,1	K1
	** Növényvédő szerek aktív hatóanyagai, beleértve azok bomlástermékeit és reakciótermékeit összesen	0,5	K1

* Növényvédő szerek: az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvény szerint.

** Összes: minden egyes, a nyomon követési eljárás során kimutatott és számszerűsített növényvédő szer összege, beleértve az anyagcseretermékeket, a lebontási termékeket és a reakciótermékeket.

13. pH

CAS szám		B	K _i
	pH > 7	9,0	
	pH < 7	6,5	

14. Egyéb vegyületek (mértékegység: mg/l, illetve μ g/l)

CAS szám		B	K _i
67–56–1	Metanol mg/l	1	K2
67–63–0	Izopropil-alkohol mg/l	1	K2
	Glikolok mg/l	1	K2
110–86–1	Piridin μ g/l	0,75	K2
109–99–9	Tetrahydro-furán μ g/l	1	K2
110–01–0	Tetrahydro-tiofén μ g/l	1	K2

Mivel a felszíni védettség nagyon gyenge, úgy jó eséllyel kezdeményezhető lenne a vízbázis előzetesen kijelölt hidrogeológiai védőövezetének („A” zóna, azaz az 5 éves elérési idő) kiterjesztése az érintett terület alá.

A burkolt felületekről a csapadék- és azzal együtt a nem üzemszerű működés során kiömlő veszélyes anyagok a csapadékvíz-elvezető hálózatba kerülnek, majd a befogadóba — a Sándor-patakba — jutnak.

A tervezett cementgyárban a vízfelhasználás célja ipari, illetve szociális (ivóvíz) jellegű. A létesítmény vízellátását a Zoltek Rt. parti szűrésű kútjaiból tervezik. Az ivóvízellátást a Hétforrás Kistérségi Vízmű Kft. látja el. A vezeték a Sándor-patak keleti partja mentén telepített — Nyergesújfalu ellátó — NA 300-as regionális vezetékről indítható.

A száraz eljárású tervezett technológiából adódóan a tervezett cementgyár ipari vízfogyasztása 30 m³/óra, valamint az egyéb berendezések hűtővize.

A tervezett szennyvízkibocsátás csak kommunális eredetű lesz, amelynek mennyisége maximum a bevitt ivóvíz mennyiségével egyenlőnek vehető. A Nyergesújfalu Ipari Parkról készült tanulmány szerint az ipari parkban keletkező szennyvíz elvezetését NA 200-300 zárt gravitációs hálózat kiépítésével lehet megoldani a terület ÉNY-i részén építendő átemelőig, ahonnan gerincvezetékkel a városi főgyűjtőig, majd onnan a szennyvíztisztítóig juttatható el. A szennyvíz elvezetését szintén a Hétforrás Kft vállalta. Az idealizált (normál) üzemmenetnél a felszín alatti közegeket érintően a létesítendő cementgyár potenciális szennyező hatása gyakorlatilag elhanyagolható. Tényleges veszélyt (kockázatot) a havária esetek jelenthetnek. Ilyen kockázati tényező többek között a tervezett kikötő létesítése, amely előnyös a közúti szállítás kiváltására, de mivel közvetlen közelében vannak a parti szűrésű kutak nagyfokú kockázati tényezővé válik, mert a parti szűrésű kutak vizét zömében a Dunából nyerik.

Tájképre gyakorolt hatások

Tát és Nyergesújfalu települések összeépítése

Több évtizedes településrendezési törekvés a települések összeépülésének megakadályozása. Jóllehet a nagyvárosok peremén, az agglomerációkban csak nagy erőfeszítésekkel lehet, illetve lehetetlen a települések folyamatos összeépítésének megakadályozása. Tát és Nyergesújfalu esetében — ahol a településeket be nem épített területek választják el — semmi sem indokolja a közigazgatási határon történő iparfejlesztést. A budapesti agglomerációs tervben előirányzottakhoz hasonlóan Tát és Nyergesújfalu között is meg kell tartani a minimálisan 200 m széles beépítésmentes sávot.

Tát és Nyergesújfalu határán ellentétes a tervezett területhasználat

Tát település — a legkedvezőbb adottságú részen — Nyergesújfalu felé lakótelep építését irányozta elő. A táti közigazgatási határ közelében tervezett gigantikus méretű cementgyár látványa és potenciális veszélyforrása (havaria) táti lakóterület-fejlesztési elképzeléseket meghiusíthatja. A települések rendezési terveiben megfogalmazott önos érdekek nem lehetnek ellenétesek a szomszédos települések területhasználatával és az ökológiai szemléletet tükröző regionális elvárásokkal. Tát fejlesztési elképzeléseinek megvalósításának érdekében kiemelt jelentőségű, hogy Nyergesújfalu Táthoz közel eső közvetlen közigazgatási határa mentén, az Ipari Parkban méreteit tekintve ne monumentális gyár épüljön.

Zöldmezős beruházás

Az ország legkisebb területű és második legsűrűbben lakott (139 fő/m²) megyéjében mindenféle zöldmezős beruházástól óvakodni kell. A biológiailag inaktív felületek további növelése teljesen indokolatlan abban az esetben, ha a gyár fejlesztésére a már egyébként is igénybevett iparterületen lehetőség van. Nyergesújfalui Ipari Parkjában legfeljebb olyan méretű létesítményeket kell elhelyezni, amelyek lényegesen kisebb alapterületűek a tervezett cementgyárnál, és amelyek a fák méreteit nem haladják meg, illetve takarófásítással tájba illeszthetők.

Élővilágra gyakorolt hatások

A tervezett beruházás esetében külön figyelmet érdemel a mintegy 7 km hosszú új szállítószalag hatásvizsgálata. Ez a létesítés a tájra és az élővilágra egyaránt terhelő hatást fejt ki, hiszen Natura 2000 területtel is átfed, valamint Nemzeti Ökológiai Hálózattal is érintkezik. A szállítószalag nyomvonala mintegy 4000 m²-en érinti a nehezen regenerálódó szubpannon gyepek élőhelyét.

Több helyen hídban keresztezi a terepalakulatokat és vonulási útvonalakat, illetve megkerülhetetlen akadályt képez, hiszen a tervek szerint 6 km-en gyakorlatilag csak a hídban haladó szakaszokon járható át — pl. a Dunára tartó nagyvadállomány számára. A fentiekkel megegyező problémákat okoz majd az új, tervezett kikötőhöz vezető szállítószalag is.

Hulladékgazdálkodás

A tervezett cementgyár esetében tervezett technológia lényeges eleme az ún. AFR tüzelőanyagok tervezett használata (75.000 tonna/év), amelyben veszélyes hulladékok (25.000 tonna/év) is megjelennek. Az ehhez kapcsolódó káros környezeti hatások (szállítás, tárolás, égetés, kibocsátás) nem kellően feltártak, a Tátot érintő környezeti hatások elemzése nem megfelelő. További problémát jelent, hogy az AFR anyagok összetételéről hiányos az információ: anyagok köre, minősége, mennyisége, tárolása, kezelése nem ismert.

Jelenleg a Dorogi Égetőmű éves engedélyezett kapacitása 35.000 tonna, amelyhez a cementgyári együttégetés mennyisége többletként adódik hozzá úgy, hogy az „együttégetés” eltérő szabályozása miatt sokkal enyhébb környezetvédelmi feltételrendszernek kell csak megfelelnie.

Zaj- és rezgés elleni védelem

A tervezett cementgyár beruházáshoz kapcsolódóan jelenleg nem állnak rendelkezésre pontos gépészeti és technológiai adatok. Az elkészült előzetes hatástanulmányban szerepel a 10-es út forgalomnövekedése (napi közel 300 db nehézgépjármű), amely a tanulmányíró szerint semleges hatású, azért mert már amúgy is túlterhelt. A növekmény

hatását csak Nyergesújfalu felé vizsgálja, holott a növekmény 65%-ban (közel 200 db) Tát és a szomszédos települések felé jelentkezik.

A megnövekedő forgalom által generált zaj- és rezgésterhelés jelentős hatást gyakorol a települési környezetre, az utak, az ingatlanok állapotára, illetve erősen terhelő a lakosságra is.

Környezeti célállapot megfogalmazása

Tát település önkormányzatának kitűzött célja, hogy a megfelelő környezeti állapot elérésével megteremtse a településfejlesztés lehetőségét. Mivel a természeti, környezeti adottságok alapvetően kedvezőek, ez a településfejlesztés jó kiinduló alapját jelentheti. Ehhez azonban létre kell hozni a környezet és természet tudatos és kímélő használatát biztosító körülményeket.

Komoly problémát jelent a térségben tervezett ipari beruházás, melynek környezetterhelése kedvezőtlenül befolyásolná Tát környezetállapotát. A megelőzés érdekében olyan intézkedéseket kell hozni, melyek jogszerű alapot biztosítanak a beruházás megakadályozásának, illetve további, hasonló jellegű tevékenységeknek is gátat szab.

A környezeti célállapot a természet- és környezetvédelmi szempontból kedvező módon kezelt környezet biztosítása a külterületen, a belterületen pedig az esztétikus településkép elérése mellett az egészséges, tiszta települési környezet biztosítása.

Lényeges szempont a súlyosan szennyező főforgalmi utak környezeti terhelésének csökkentése, azaz a belterületet elkerülő útszakaszok kiépítése, további forgalomnövekedés generálásának megakadályozása.

Ki kell emelni, hogy a környezet kedvezően befolyásolja a településökológiai adottságokat, ezért ennek javítása lényeges szempont. A nagyközség fejlesztésében együtt kell működnie a környező településekkel, valamint a környezet –és természetvédelmi hatósággal, ezeken kívül a térségben környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil szervezetekkel is.

Programok felülvizsgálata

A Települési Környezetvédelmi Programban az alábbi programpontok szerepeltek:

1. sz. program Elkerülő utak kiépítése
2. sz. program Kommunális hulladék megfelelő elhelyezésének biztosítása (Lerakó)
3. sz. program Felhagyott homokbánya rekultivációja
4. sz. program Zöldfelületek növelése
5. sz. program Közparkok kialakítása
6. sz. program Csapadékelvezető rendszer kiépítése
7. sz. program Környező településekről érkező szennyezések megszüntetése
8. sz. program Unyi-patakot szennyező csatorna rendezése
9. sz. program Illegális hulladéklerakás megszüntetése
10. sz. program Környezetállapot, településökológia javítása
11. sz. program Zaj- és porvédő zöldfelületek kialakítása
12. sz. program Falukép javítása, villanyvezeték földkábelre cserélése
13. sz. program Közutak felújítása
14. sz. program Új lakóterület kiépítésével teljes infrastruktúra létrehozása
15. sz. program Táti sziget természetvédelmi célú hasznosítása
16. sz. program Különleges rendeltetésű területek takarófásítása
17. sz. program Környezeti nevelés
18. sz. program Árvízvédelem megoldása

A TKP készítése óta eltelt időszakban bekövetkezett változások indokolják a programok felülvizsgálatát. Bár néhány programpont megvalósult, utógondozási feladatok vannak. A határidők, illetve egyes intézkedések módosítása szükségessé vált. A térségben tervezett nagyberuházások miatt további három programponttal kellett kiegészíteni a TKP-t.

Program száma	Eredeti megvalósítás	Megvalósítás állapota	Intézkedés	Módosított határidő
1	2004-2006	megvalósult	elmaradt töltések megépítése	2012-2013
2	2005-2008	tervezés folyamatban	biztonságos lerakás regionális megoldása	Jelenleg is folyamatban
3	2005-2006	megvalósult		
4	2004-2006	folyamatos feladat		2007-2013
5	2005-2010	folyamatos feladat		2007-2013
6	2006-2008	folyamatos feladat	Új Telep rendezése	2011-2013
7	2005-2006	nagyon fontos	további intézkedés	2007-

Program száma	Eredeti megvalósítás	Megvalósítás állapota	Intézkedés	Módosított határidő
			szükséges	
8	2004-2006	folyamatos feladat	állandó monitoring	folyamatos
9	2004-2005	folyamatos feladat	állandó monitoring	-
10	2005-2010	folyamatos feladat		2007-2013
11	2005-2006	folyamatos feladat	a külső szennyezés csökkentésére	2012-2014
12	2009-2010	hosszú távú feladat marad	források függvényében	2009-2013
13	2005-2008	folyamatos feladat	források függvényében	2007-2013
14	2005-2010	fejlesztésekkel összhangban	tervezés során érvényesíteni	2007-
15	2005-2009	hosszú távú feladat marad	folyamatos fejlesztés	2009-2014
16	2005-2011	hosszú távú feladat marad	településökológia	2009-2013
17	2005-2010	folyamatos feladat	kiemelt jelentőségű	2007-
18	2005-2008	kiemelt jelentőségű	folyamatos monitoring	2012-2013

A 7. 10. 11, illetve az új, 19. 20. és 21. programokat mindenképpen kiemelt jelentőséggel kell kezelni a HOLCIM ZRt. által Nyergesújfaluban tervezett Cementgyár létesítés potenciális környezetterhelésének megelőzése érdekében.

További programok

19. sz. program	Levegőminőség alapterhelés meghatározása mérésekkel és műszaki becsléssel, az emisszióforrások számbavételével
20. sz. program	Vizsgálat EU pályázatok megvalósítására különös tekintettel a régiós nemzetközi lehetőségek kiaknázására (magyar-szlovák együttműködés)
21. sz. program	A vízbázis előzetesen kijelölt hidrogeológiai védőövezetének („A” zóna, azaz az 5 éves elérési idő) kiterjesztésének kezdeményezése.

A programpontok részletes bemutatása

1. sz. program: Elkerülő utak kiépítése

A program célja: A levegőszennyezés és a zajterhelés csökkentése a nagyközség belterületén.

A program indoklása: A településen átvezető 10. sz. főközlekedési út nagy forgalma a por- és zajterhelés révén fokozottan szennyezi a lakókörnyezetet. A környezeti állapotok javítását a települést elkerülő útpálya megépítésével lehet biztosítani. Az elkerülő út elkészült, a patakok visszatöltése van hátra, mely árvízvédelmi szempontból elengedhetetlen.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Visszatöltés	KOZI Kft	2012-2013	1.000.000

Kapcsolódó programok: 4, 10, 11, 13 sz. program

Célterület, célcsoport: település teljes területére kiterjedő hatás, a teljes lakosság a célcsoport

Közreműködő szervezetek	Feladataik
ÁLLAMI KÖZÚTKEZELŐ KHT.	hatósági koordinálás
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	környezetvédelmi engedélyezés
KOZI Kft	kivitelező

Forrástérkép*

ROP	75%
Önerő támogatás	10%
SAJÁT ERŐ	5 %

*Megjegyzés: A források aránya a támogatási rendszerek éves módosításával együtt folyamatosan változik

2. sz. program: Kommunális hulladék megfelelő elhelyezésének biztosítása (Lerakó)

A program célja: A jelenlegi Tatabányai Lerakó rendelkezik érvényes környezetvédelmi engedéllyel. A hulladékgazdálkodás korszerű megvalósítása érdekében megfelelő régiós hulladékkezelési rendszert terveznek kiépíteni. Jelenleg még mindig a tervezés folyik, ám a hulladékkezelés az ASA révén megnyugtatóan megoldott.

A program indoklása: A regionális hulladékgazdálkodási tervhez való igazodás megköveteli a helyi hulladékgazdálkodás hosszú távú illesztését a regionális rendszerhez. Ezen belül a kezelés és ártalmatlanítás korszerű megoldása kötelező.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Tervek készítése	Önkormányzat + ASA Hulladékgazdálkodási Rt.	2012-2014	5.000
Kivitelezés	ASA ZRt. és kivitelező cégek	2014-	150.000

Kapcsolódó programok: 9,10,17. program

Célterület, célcsoport: a célterület a teljes település; a célcsoport a teljes lakosság. Régiós együttműködés szükséges.

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
Észak-Dunántúli KTVF	koordináció, engedélyek
ASA Rt.	koordinálás, kivitelezés
ÁNTSZ	szakhatóság

Forrástérkép

Strukturális Alapok	95 %
SAJÁT ERŐ	5 %

3. sz. program: Felhagyott homokbánya rekultivációja

A program célja: A havária elhárítás során keletkezett tájseb megszüntetése, a közösség igényeihez igazodó újrahászosítás.

A program indoklása: A 2002 évi nagy Dunai Árvíz során nagyobb mennyiségű homok került kitermelésre és ezzel jelentős méretű tájseb keletkezett. A gödörbe időközben szemétkerítés is történt. A felhagyott bányaterület biztonságos rendezése és természetközeli újrahászosítása fontos környezetvédelmi feladat.

A program megvalósult, csak fenntartási munkák vannak.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Fenntartás	Települési Önkormányzat	folyamatos	1.000/év

Kapcsolódó programok: 4, 5, 9, 10, 17. sz. program

Célterület, célcsoport: a teljes lakosság, a település érintett külterülete

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
Települési Önkormányzat	fenntartás

Forrástérkép

SAJÁT ERŐ	100%
-----------	------

4. sz. program: Zöldterületek növelése

A program célja: A település bel- és külterületén az aktív zöldfelületi rendszer növelése

A program indoklása: A kistérség kiemelten szennyezett volta is indokolja, hogy a település lakókörnyezetében minden lehetőséget megragadjunk a szennyezések mérséklésére. Ennek egyik hatékony eszköze a zöldfelületek növelése és a biológiailag aktív felületek kialakítása.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Állapotfelmérés	Települési Önkormányzat	megtörtént	0
Tervek készítése	Tervezők, Önkormányzat	megtörtént	0
Kivitelezés	Kivitelezők	2012-2013	10.000

Kapcsolódó programok: 3, 5, 10, 11, 12, 15, 16, 17. sz. programok

Célterület, célcsoport: a település érintett területe, teljes lakosság

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	ellenőrzés, szakhatóság

Forrástérkép

KEOP,	75%
SAJÁT ERŐ	25%

5. sz. program: Közparkok kialakítása

A program célja: A települési zöldfelületek arányának növelése és a növényállomány megújítása.

A program indoklása: A településen viszonylag kevés a közcélú zöldfelület, melynek fejlesztésével javítható a település környezeti állapota.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Állapotfelmérés	Települési Önkormányzat	megtörtént	0
Koncepció kialakítása	Települési Önkormányzat	megtörtént	00
Kertépítészeti tervek készítése	Települési Önkormányzat	2012-2013	2.500
Terv engedélyezése	Települési Önkormányzat	2013	300
Kivitelezés	Települési Önkormányzat	2013-2014	10.000-15.000

Kapcsolódó programok: 3, 4, 10, 12, 14, 17. sz. programok

Célterület, célcsoport: a település teljes területét, és a lakosság egészét érinti.

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	szakmai felügyelet
lakosság	véleményezés, kivitelezés
helyi vállalkozók	kivitelezés

Forrástérkép

KEOP	75-85%
SAJÁT ERŐ	15-25%

6. sz. program: Csapadékelvezető rendszer kiépítése

A program célja: A meglévő csapadékvíz-elvezető hálózat rendbetétele, valamint a csapadékvízzel az élővízbe jutó szennyezések csökkentése, illetve a hiányzó rendszerelemek kiépítése.

A program indoklása: A csapadékvizet jelenleg a patakokba vezetik. A rendezetlenül elfolyó csapadékvíz sokféle szennyeződést sodorhat magával, mely így az élővízbe kerülhet. Ennek megakadályozása érdekében tehát lényeges környezetvédelmi feladat a hiányzó csapadékelvezető rendszerek kiépítése (Új Telep).

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
A csapadékvíz-elvezető árok kijavítása	Települési Önkormányzat	folyamatban	500
Tervezés (új elvezető rendszerek)	Települési Önkormányzat	megtörtént	0
Kivitelezés (Új Telep csapadékelvezetési rendszer megépítése)	Települési Önkormányzat	2011-2013	120.000

Kapcsolódó programok: 1, 8, 10, 13, 14, 17. sz. program

Célterület, célcsoport: csaknem a teljes bel- és külterület, egyúttal a lakosság teljes köre érintett.

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	koordináció, engedélyezés
Szakhatóságok	véleményezés, engedélyezés
lakosság	aktív közreműködés

Forrástérkép

KEOP	85%
SAJÁT ERŐ	15%

7. sz. program: Környező településekről érkező szennyezések megszüntetése

A program célja: A szomszédos településekről érkező környezeti szennyezések mérséklése.

A program indoklása: Tát Nagyközség az ország környezetvédelmi szempontból egyik legkritikusabb régiójában (Dorogi-medence) fekszik. A települési környezet és a környezeti tényezők megfelelő szintű biztosítása és javítása érdekében elengedhetetlen a környező településeken lévő ipari üzemek emissziós tevékenységének felülvizsgálata és a szükséges környezetvédelmi intézkedések megtétele.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Felülvizsgálat, felmérés	Önkormányzat, akkreditált szervezetek	2012	1.000
Hatástanulmány, környezetvédelmi felülvizsgálat elkészítése	Érintett üzemek	2012-2013	12.000
Beruházás	Érintett üzemek	2013-	120.000
Monitoring	Érintett üzemek, Önkormányzatok	2012-	

Kapcsolódó programok: 2, 8, 9, 10, 11, 17 sz. programok

Célterület, célcsoport: a teljes település és régió, teljes lakosság, régiós együttműködés szükséges

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	szakmai felügyelet, koordináció, engedélyezés, monitoring
ÁNTSZ	szakmai koordináció, felügyelet, engedélyek
Települési Önkormányzatok	felmérés, szankciók kezdeményezése

Forrástérkép

KEOP, ROP	25-60%
SAJÁT ERŐ	40-75%

8. sz. program: Unyi-patakot szennyező csatorna rendezése

A program célja: A település közigazgatási területén található és a bezárt Tokodi Üvegyár hűtővizét korábban levezető csatorna rendezése.

A program indoklása: A volt Tokodi Üvegyár területéről indul az a csatorna, mely a gyár szennyezett hűtővizét Tát településen keresztül haladva az Unyi-patakba vezette. A csatorna — a gyár bezárásából adódóan — időszakos vízhatásnak kitett és így gyakori a pangóvíz, amely – kezelés hiányában - jelentős bűzterhelést okozhat a településeken.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt/év</i>
Tervezés	Települési Önkormányzatok	elkészült	0
Csatorna tisztítása	Tát és Tokod Települések Önkormányzata	folyamatos	1.000

Kapcsolódó programok: 6, 7, 10. sz. program

Célterület, célcsoport: elsősorban a belterület és az érintett területek lakossága.

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	engedélyezési eljárásban kötelezés
Szakhatóságok	szakmai felügyelet

Forrástérkép

Tát Nagyközség Önkormányzata	50 %
Tokod Önkormányzata	50 %

9. sz. program: Illegális hulladéklerakás megszüntetése

A program célja: A program célja a viszonylag alacsony mértékű szennyezések eltávolítása és a további lerakás megakadályozása.

A program indoklása: Az illegálisan lerakott hulladék veszélyezteti a környezetet. A hulladékból szivárgó anyagok károsítják a talajt és a talajvizet, valamint káros a környező flórára, faunára. A lerakott hulladék a tájképi potenciál értékét is jelentősen lerontja.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
A lerakott hulladék elszállítása	Települési Önkormányzat	megtörtént	0
A további lerakás megakadályozása	Települési Önkormányzat	folyamatos	500/év

Kapcsolódó programok: 2, 3, 7, 10, 12, 17. sz. programok

Célterület, célcsoport: a település teljes külterülete belterület érintett részei, teljes lakosság.

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	együttműködés, támogatás
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	pályázat felügyelete, szakmai felügyelet
Hulladék elszállítására szerződött vállalkozó, ASA ZRt.	szállítás, szakszerű kezelés

Forrástérkép

KEOP	50%
SAJÁT ERŐ	50%

10. sz. program: Környezetállapot és településökológia javítása

A program célja: Az Önkormányzat elképzelései között szerepel a település belterületén található zöldterületek fejlesztése, valamint lehetőség szerint a belterület közelében lévő, már nem művelt területeken erdőt szeretnének telepíteni. Fontos szempont az allergén hatású növények kiirtása, valamint a zaj- és porterhelés csökkentése.

A program indoklása: Településökológiai szempontból kiemelt jelentőséggel bír a települési zöldfelületi rendszer. Ennek érdekében a zöldterületek fejlesztésére nagy szükség van. A fejlesztés a zöldterületek térbeli kiterjedésének növelését, valamint egyúttal a növényállomány felújítását is jelenti. A hatékony beavatkozás eredményei: az allergén hatású növények visszaszorítása, valamint a zaj- és porterhelés csökkenése.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Zöldfelület felmérése	Települési Önkormányzat	megtörtént	0
Zöldfelületi tervek készítése	Települési Önkormányzat	2012	800
Helyi vállalkozók és lakosság bevonása	Települési Önkormányzat	2012	1.500
Erdőtelepítési folyamat beindítása	Települési Önkormányzat	2012-2013	2.000
Allergének irtása	Települési Önkormányzat	folyamatos	200/év

Kapcsolódó programok: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 sz. programok

Célterület, célcsoport: település teljes területe, teljes lakosság

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	szakvélemény
AESZ	engedélyezés
ÁNTSZ	szakvélemény
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	pályázat koordinációja

Forrástérkép

ROP	50-70 %
KEOP	30-70 %
SAJÁT ERŐ	30-70 %

11. sz. program: Zaj- és porvédő zöldfelületek kialakítása

A program célja: A környezet terhelésének csökkentése érdekében elsősorban az áthaladó vonalas létesítmények mellett, de a környező településekről érkező szennyezések kiküszöbölése érdekében is szükséges a zaj- és porvédő zöldfelületek kialakítása.

A program indoklása: A településen áthaladó közutak és a vasútvonal mellett jelentős zaj- és porterhelés figyelhető meg. A környező településeken lévő üzemek légszennyezése is jelentős. A levegő minőségének javítása és a zajterhelés csökkentése is elérhető a megfelelő helyen és megfelelő módon kialakított zöldfelületek révén.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Tervezés	Települési Önkormányzat + Tervező szervezetek	folyamatos	800/év
Kivitelezés	Kivitelezők	2012	10.000
Utógondozás, fenntartás	Települési Önkormányzat, lakosság	2012-	500

Kapcsolódó programok: 4, 5, 7, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 21. sz. programok

Célterület, célcsoport: teljes település, teljes lakosság, kistérség, települési összefogás

Közreműködő szervezetek	Feladataik
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	véleményezés
Környező települések	együttműködés
Kistérségi Társulások	együttműködés

Forrástérkép

KEOP	70%
SAJÁT ERŐ	30%

12. sz. program: Falukép javítása, villanyvezeték földkábelre cserélése

A program célja: A település fejlesztésében kitörési pontot jelenhet a turizmus, így kedvező adottság a település képe, mint vonzerő. Ennek javítását célozta meg a fenti program.

A program indoklása: A fejlesztés során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékekre, mert a turisztikai vonzerőt ezek jelentik.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Légvezetékek cseréje földkábelre	Települési Önkormányzat	2012-2015	30.000

Kapcsolódó programok: 3, 4, 5, 9, 10, 13, 14, 16, 17 sz. programok

Célterület, célcsoport: teljes település, teljes lakosság,

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉDÁSZ Rt.	kivitelezés
Egyéb térségi civil szervezetek	közreműködés, koordináció

Forrástérkép

KEOP	70 %
SAJÁT ERŐ	30 %

13. sz. program: Közutak felújítása

A program célja: A meglévő úthálózat felújítása, burkolt utak javítása, illetve szilárd burkolattal való ellátása, a hozzáférhető pályázati források függvényében.

A program indoklása: A település környezetvédelmi állapotát jelentősen befolyásolják a közutak állapotviszonyai. A nagyközség közúthálózatának jelenlegi állapota indokolja a korszerűsítési és állagmegóvási munkák mielőbbi elvégzését.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Állapotfelmérés	Települési Önkormányzat	folyamatos	300/év
Karbantartási, korszerűsítési tervek elkészítése	Települési Önkormányzat	2012-2013	5.000
Kivitelezés	Települési Önkormányzat + kivitelezők	2013-	150.000

Kapcsolódó programok: 1, 5, 6, 12, 14. sz. programok

Célterület, célcsoport: teljes település, teljes lakosság

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
Állami Közútkezelő Kht.	engedélyezés

Forrástérkép

KÖZOP,	70-90 %
SAJÁT ERŐ	10-30 %

14. sz. program: Új lakóterület kiépítésével teljes infrastruktúra létrehozása

A program célja: Új lakóterületek kialakításakor a környezetterhelés megelőzése.

A program indoklása: Napjainkban már nem lehet anélkül lakóterületet fejleszteni, hogy a közművek teljes köre nincs kiépítve. Az új lakóterületek kialakításának első lépéseként ki kell építeni a lakókörnyezetet magas színvonalon kiszolgáló közműhálózatot. A Római úti lakóterületen jelenleg 41 építési telek van, melyeket 2006-tól kezdve értékesítenek. Az építkezések ez évben megkezdődnek. Hosszú távon összesen (a 41 telekkel együtt) 118 telek kialakítására, infrastruktúra kiépítésére kerül sor.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
ÁRT aktualizálása	Települési Önkormányzat + tervezők	folyamatos	300/év
Infrastruktúra kiépítése	Települési Önkormányzat	2012-	400.000
Lakóterület kiépítésének engedélyezési folyamata	Települési Önkormányzat	2012-	200-500
Telkek értékesítése	Települési Önkormányzat	2012-	
Építkezés	Lakosság	2013-	

Kapcsolódó programok: 5, 6, 10, 12, 13, sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település kijelölt területe, leendő lakosok

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	szakmai felügyelet
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	szakmai felügyelet, koordináció
ÁNTSZ	szakmai felügyelet, koordináció
Földhivatal	engedélyezés
Beruházók	kivitelezés

Forrástérkép

ROP, KEOP	70-90 %
SAJÁT ERŐ	10-30 %

15. sz. program: Táti sziget természetvédelmi célú hasznosítása

A program célja: A természetvédelmi értékek megóvása és fenntartása mellett egy ehhez illeszkedő fenntartható hasznosítás megvalósítása.

A program indoklása: A természetvédelem egyik alapelve, hogy az értékek megőrzését azok egyidejű bemutatása mellett a fenntartható fejlődés szabályaira figyelemmel kell megvalósítani. A Táti-sziget természeti értékeit is ennek megfelelően kell bemutatni, illetve hasznosítani.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Tulajdon- és használati viszonyok rendezése	Települési Önkormányzat, DINPI	2013	30.000
Hasznosítási koncepciók elkészítése	Települési Önkormányzat, DINPI	2012-2013	5.000
Terület bemutatása és hasznosítása	DINPI, Települési Önkormányzat	2013-	3.000
Természetközeli gazdálkodás	DINPI, Vállalkozók	2013-	

Kapcsolódó programok: 4, 10, 17. sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település adott külterülete, leendő hasznosítók, látogatók, országos érintettség

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	szakmai felügyelet, koordináció, vagyonkezelésbe vétel
Tulajdonosok	közreműködés
Földhivatal	engedélyezés

Forrástérkép

ROP, KEOP	70-90 %
SAJÁT ERŐ	10-30 %

16. sz. program: Különleges rendeltetésű területek takarófásítása

A program célja: A környezetbe nehezen illeszkedő településrészek tájba-illesztése.

A program indoklása: A települések övezeti besorolásában szerepelnek ún.: különleges rendeltetésű területek, amelyek funkciói eltérőek ugyan, de valamennyiről elmondható, hogy a közvetlen környezetéhez nehezen illeszthető. A fenti program ezeknek a tájba-illesztését célozza.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Tervek készítése	Települési Önkormányzat	2012	300
Kivitelezés	Vállalkozók	2012-2013	10.000
Utógondozás	Önkormányzat, lakosság	2013-	3.000

Kapcsolódó programok: 4, 10, 11, 12, 17, sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település kijelölt területe, érintett lakosság

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	szakmai véleményezés
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	tanácsadás
ÁNTSZ	tanácsadás

Forrástérkép

KEOP	70-90 %
SAJÁT ERŐ	10-30 %

17. sz. program: Környezeti nevelés

A program célja: A lakosság és elsősorban a tanuló korosztály környezettudatos nevelésének előmozdítása.

A program indoklása: Napjainkban a környezet- és természetvédelem alapkonceptiója a környezettudatos nevelés. Valamennyi környezetvédelmi program alapja tulajdonképpen a célokat megértő és azokkal együttműködő lakosság aktív támogatása. Ennek elérését és hatékonyságának fokozását célozza meg a fenti program is.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Alaptantervhez kapcsolódó programkészítés	Települési Önkormányzat	folyamatos	500
Programok végrehajtása	Települési Önkormányzat+Közreműködők	folyamatos	12.500
Program ellenőrzése	Települési Önkormányzat+Lakosság	folyamatos	0

Kapcsolódó programok: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16 sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település egész területe, a település lakossága

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	szakmai közreműködő
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	szakmai közreműködő, tanácsadás
ÁNTSZ	szakmai közreműködő,
CIVIL SZERVEZETEK	közreműködők

Forrástérkép

ROP	70-90 %
SAJÁT ERŐ	10-30 %

18. sz. program: Árvízvédelem megoldása

A program célja: A település árvízvédelmének megoldása.

A program indoklása: A jelenlegi útfejlesztési beruházások nyomán, sajnálatos módon, megszűntek a patakok védművei. A Duna áradásakor a településen áthaladó patakok visszaduzzadnak, ezáltal veszélyeztetik a települést.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Tervezés, engedélyeztetés	tervezők	2012-	3.000
Kivitelezés	kivitelezők	2012-2013	1.000.000

Kapcsolódó programok: 1, 10. sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település egész területe, a település lakossága

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	szakmai közreműködő
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	engedélyezés
Egyéb hatóságok	szakhatóság
Helyi vállalkozók	kivitelezés

Forrástérkép

KEOP, ROP	70-90 %
SAJÁT ERŐ	10-30 %

19. sz. program: Levegőminőség alapterhelés meghatározása mérésekkel

A program célja: A település környezetállapotának meghatározása, további szennyezések megelőzése

A program indoklása: A település környezetállapotát a környező településeken, illetve Táton működő ipari létesítmények jelentősen befolyásolják. A további szennyezések megelőzésének érdekében rendkívül fontos a jelenlegi állapot felmérése, és a levegőminőség folyamatos monitorozása. Érdemes lenne a 4/2002 (X. 7.) KvVM rendeletben meghatározott zónabesorolások felülvizsgálatát, a szennyezési értékek valóságos szintjeinek ellenőrzését elvégezni a térségre vonatkoztatva.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Mérések	Települési Önkormányzatok, érintett üzemek	2012-	5.000
Monitoring	Települési Önkormányzat, érintett üzemel	2013-	800
Jogszabály-változás kezdeményezése	Önkormányzat	2012	

Kapcsolódó programok: 7, 10, 11. sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település egész területe, a település lakossága

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	akkreditált labor, adatok értékelése
Érintett üzemek	adatszolgáltatás, közreműködés

Forrástérkép

ROP	30-50 %
SAJÁT ERŐ	50-70 %

20. sz. program: Vizsgálat EU pályázatok megvalósítására, határon átnyúló együttműködés

A program célja: A település környezetállapotának megőrzése.

A program indoklása: A térségben Tát települést érintő környezetterhelés nem csak a magyarországi ipari létesítményektől származik, hanem a szlovák oldalon található üzemekből is érkezők szennyezések. Ez a folyamat oda-vissza érzékelhető, így a szlovák oldalon is mérnek magyarországi eredetű szennyezést. Ennek kiküszöbölése a két ország érintett településeinek együttműködésével megoldhatóvá válik.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Együttműködés kiépítése	Érintett települési önkormányzatok	2012-	3.000
Pályázatok kidolgozása	Érintett települési önkormányzatok	2012-	3.000

Kapcsolódó programok: 7, 10, 11. sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település egész területe, a település lakossága

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
DINPI	szakmai közreműködő
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	szakmai közreműködő

Forrástérkép

Interreg pályázatok	70-90 %
SAJÁT ERŐ	10-30 %

21. sz. program: A vízbázis előzetesen kijelölt hidrogeológiai védőövezete kiterjesztésének kezdeményezése

A program célja: A sérülékeny vízbázis szennyeződésének megelőzése

A program indoklása: A Táti ivóvízbázis rétegsora azt mutatja, hogy nincs olyan geológiai képződmény, amely biztosítaná az esetleges szennyeződések elleni védelmet. A térségben tervezett ipari beruházások során esetleg felmerülő havária-helyzetek (melyekre már volt példa a közelmúltban: ONYX-szennyezés) komoly veszélyt jelentenek az érzékeny vízbázis tekintetében. Amennyiben az „A” védőövezet kiterjesztésre kerül a jelenlegi „B” zóna határáig, akkor a tervezett beruházás nem valósulhatna meg, így a vízbázis védelme biztosítható.

<i>Feladatok</i>	<i>A feladatok végrehajtásáért felelős intézmények</i>	<i>Ütemezés, határidő</i>	<i>Forrásigény eFt</i>
Felmérés	Települési Önkormányzat	2007-	1.000
Jogszabály-módosítás kezdeményezése	Települési Önkormányzat	2012-	200

Kapcsolódó programok: 7, 8, 10. sz. programok.

Célterület, célcsoport: a település egész területe, a település lakossága

<i>Közreműködő szervezetek</i>	<i>Feladataik</i>
ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KTVF	engedélyezés

Forrástérkép

SAJÁT ERŐ	100 %
-----------	-------

Közép-Magyarország Operatív Program (KMOP) prioritásai

Mivel a terület fejlődésében a 2007-2013 tervezési időszakban érkező EU források komoly szerepet játszanak, mitöbb meghatározóak lesznek, ezért a következőben a KMOP vonatkozó fejezeteinek kivonatát mutatjuk be, tájékoztatásul. A bemutatott prioritások képezik a jövőbeni pályázatok alapjait, melyek segítségével a Környezetvédelmi Programban megfogalmazott fejlesztések megvalósíthatók lesznek.

KMOP Prioritási tengelyek és főbb beavatkozások	A prioritás kerete* (milliárd forint)
1. A tudásalapú gazdaság innováció- és vállalkozás-orientált fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> ▪ A K+F és az innováció fejlesztése, eredményeinek elterjesztése ▪ KKV-k fejlesztése, technológiai modernizációjának ösztönzése ▪ KKV-k pénzügyi eszközökhöz való hozzáféréseinek fejlesztése ▪ Üzleti környezet fejlesztése ▪ Helyi gazdaságfejlesztés 	116,2
2. A versenyképesség keretfeltételeinek fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> ▪ A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztése ▪ A régió külső elérhetőségét javító közlekedési infrastruktúra fejlesztése ▪ A közösségi közlekedés működési feltételeinek fejlesztése ▪ Az alternatív, környezetkímélő közlekedési módok térnyerésének támogatása 	107,2
3. A régió vonzerejének fenntartható fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> ▪ A turisztikai vonzerő fejlesztése ▪ Természetvédelem, a természeti környezet rehabilitációja és revitalizációja ▪ A környezetvédelmi szolgáltató-rendszer fejlesztése 	49,8

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A humán közszolgáltatások intézmény-rendszerének fejlesztése ▪ A munkaerő-piaci részvételt támogató infrastruktúra fejlesztése ▪ A felsőoktatási intézmények infrastruktúra fejlesztése ▪ Az egészségügyi intézmények infrastruktúra fejlesztése ▪ A társadalmi befogadást támogató infrastruktúra fejlesztése ▪ A lakosság-közeli szociális szolgáltatási infrastruktúra fejlesztése ▪ A közoktatási intézmények infrastruktúra fejlesztése ▪ Elektronikus helyi közigazgatási infrastruktúra fejlesztése 	80,2
4. A települési területek megújítása <ul style="list-style-type: none"> ▪ Integrált, szociális típusú rehabilitáció ▪ Barnamezős területek megújítása ▪ Települési központok fejlesztése 	61,4
5. Technikai segítségnyújtás	15,5
<i>Összesen</i>	<i>430,3</i>

Környezeti, társadalmi, gazdasági fenntarthatóság biztosítása

A regionális operatív program fejlesztéseinek a régió fenntarthatósága kialakítását kell szolgálnia. A regionális fenntarthatóság megteremtése érdekében a régióknak a lehető leghatékonyabban kell felhasználniuk belső anyagi és szellemi erőforrásait, és folyamatosan újabbakat kell feltárniuk. A regionális fenntarthatóság jegyében a lehető leghosszabban kell a régióknak belül tartani az anyag, energia, tőke és az információ áramlását, az áramlások ciklusait lehetőleg a régióknak belül kell zárni. A fenntartható regionális rendszer elérése érdekében a fejlesztések során törekedni kell arra, hogy a környezeti, gazdasági, társadalmi problémákat ne más régiókba exportálják, hanem azokat helyben orvosolják.

A régió hosszú távú fejlődésének biztosítása érdekében a regionális fejlesztés cél- és eszközrendszerének meg kell felelnie a fenntarthatóság elvének, az elv három dimenziójában:

- A fejlesztésnek tekintettel kell lennie környezetünk biológiai sokféleségének megőrzésére, természeti erőforrásainak megóvására és az ökoszisztémák eltartóképességére, valamint a természeti erőforrások, az épített környezet, a kulturális értékek fenntartható használatára.
- A fejlesztéseknek minél hatékonyabban kell hasznosítaniuk a régió belső erőforrásait, és képessé kell tenni a folyamatos gazdasági és technológiai megújulásra.
- A fejlesztéseknek választ kell adniuk a társadalmi kihívásokra (népességcsökkenés, elöregedés, gyermek- és ifjúságvédelem, fiatal kvalifikált munkaerő elvándorlása, nemzetiségek eltűnése, biztonság), és az egészséges és biztonságos társadalom megteremtésének feladatára.

A horizontális érvényesítésen túl, a regionális fenntarthatóság megteremtését közvetlenül és célirányosan szolgálja, hogy az OP részeként megvalósul a környezetbiztonság növelése a belterületi vízrendezési, külterületi vízgyűjtő-gazdálkodási, 2000 LE alatti települések szennyvízkezelési és az azbesztmentesítési

(köz- és lakóépületek) intézkedésekhez kötődően. A fejlesztések eredményeként nő a megújuló energiaforrások felhasználása és javul az energiahatékonyság, valamint a különböző szemléletformáló akciók és programok keretében nő a környezettudatosság. Fontos feladat az energiatakarékosságot és a hatékony energiafelhasználást szolgáló eszközrendszer kialakítása a termelési és a fogyasztói szférában egyaránt.

A közösségi közlekedési formák fejlesztése és preferálása valódi fenntartható közlekedésfejlesztési alternatívát jelent az egyéni motorizált közlekedéssel szemben. A kis- és középvállalkozások hálózatszerű és innovációjukat ösztönző fejlesztése szintén a belső erőforrások mozgósítását, a fenntartható regionális gazdasági rendszerek kialakítását szolgálja. A közszolgáltatások elérhetőségének javítása a térségek fenntartható kiegyensúlyozottabb korösszetételű és képzettségű társadalmát vetíti előre, a helyben maradási esélyek biztosításával.

Regionális együttműködés ösztönzése

A területiség szempontja a regionális operatív programban egyrészt a fejlesztések megfelelő területi hatásainak megkövetelésében, másrészt az ÚMFT-ben rögzített térhasználati elvek érvényesítésében nyilvánul meg.

A területi hatások figyelembevétele megköveteli, hogy a fejlesztések illeszkedjenek az országos területpolitika célrendszerhez. Az OP térhasználati elvei egyaránt szolgálják az esélyegyenlőséget, a fenntarthatóságot, az értékmegőrzést, a biztonságot és a hatékony területhasználatot. A fejlesztések szolgálják:

- a nem megújuló erőforrások védelmét, a barnamezős területhasználatot,
- a közkinccset képező természeti és kulturális értékek, illetve a közszolgáltatások elérhetőségét, hozzáférhetőségét és akadálymentesítését,
- esélyegyenlőséget, fenntarthatóságot, értékmegőrzést, biztonságot érvényesítő telephelyválasztást, területi közigazgatás és a közszolgáltatás-szervezést,
- a helyi erőforrások hatékony és fenntartható kihasználását,
- a helyi környezettudatosság elmélyítését, a táji értékek iránti felelősségérzet erősítését,
- a mindennapos utazásra fordított idő csökkentését, az utazási idő hasznosítását, az utazás biztonságát és fenntarthatóságát, az egyéni motorizált közlekedés csökkentését, a közlekedés és áruszállítás környezeti, műszaki, közbiztonsági kockázatának csökkentését.

Környezetvédelmi szolgáltató rendszer fejlesztése

A régió környezetvédelmi szolgáltató rendszerének fejlesztése az egyedi és természetközeli szennyvíztisztító technológiák, kisközösségek (kerület- és településrészek, tanyák, vállalkozások, gazdaságok) számára való telepítését és alkalmazását, a települési és térségi szennyvíz-elvezetés és kezelés infrastrukturális körülményeinek javítását, komplex vízvédelmi intézkedéseket, megújuló energetikai beruházásokat és fenntartható fogyasztásra nevelést tűzi ki célul.

Ennek megvalósítása érdekében az alábbi művelet típusok támogathatóak:

- Az Egyedi Szennyvíz-kezelési Nemzeti Megvalósítási Program részeként vegyes műszaki megoldásokkal támogatandó a 2000 lakosegyenérték alatti agglomerációk és települések szennyvíz-kezelése vegyes műszaki

megoldásokkal, a természetközeli szennyvíz elhelyezést preferáló és szakszerű egyedi szennyvíz-elhelyezés kislétesítmények előnyben részesítésével.

- Támogatható a belvíz elleni védekezés, a belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés, valamint a kármegelőző felszíni vízvezetés.
- Lehetővé kell tenni a települések működését, kiépített vonalas infrastruktúráit, közintézményeit veszélyeztető földtani veszélyforrások (például Duna-magaspartok) elhárítását és megelőzését.
- A regionális jelentőségű vízbázis-védelmi területeken a vizek további szennyezésének megakadályozása érdekében vizeink mennyiségi és minőségi védelme kiemelten fontos.

Ehhez kapcsolódóan támogathatók a hidromorfológiai szempontból kockázatos víztestek kockázatosságát ellensúlyozó tevékenységek:

- Meder és hullámtér rehabilitáció;
- a vizek mennyiségi védelme érdekében a vízvisszatartás, vízpótlás, vízvisszatáplálás, összhangban a NAVT beavatkozásokkal.
- a felszíni és felszín alatti vizeink további szennyezésének megakadályozása (felhagyott bányák/meddők rekultivációja, szennyezett területek kármentesítése stb.).

Természetvédelem, természeti környezet rehabilitációja

A régió ökológiai integritásának javítása érdekében alapvető fontosságú a természetközeli élőhelyek elszigeteltségének csökkentése, a Natura 2000 és védett természeti területek, védett természeti értékek helyreállítása, védelme. A védett értékek ex situ védelmét segítő gyűjteményes növénykertek és védett történelmi kertek fejlesztése és a hazánkban kiemelkedő jelentőséget képviselő földtani, barlangtani értékek helyreállítása is a műveletcsoport részét képezi.

Az intézkedés komplex természetvédelmi, tájvédelmi, vízgazdálkodási programok megvalósítását (patakok, vízfolyások, ártéri erdők és lápterületek védelme) teszi szükségessé amelynek keretében lehetővé válik egy-egy élőhely és ökoszisztémája védelme, a biotóp hálózat elemei közötti kapcsolatok helyreállítása. A beavatkozás különösen preferált térsége a Budapest körüli hajdani zöldgyűrű megmaradt egységeinek újraélesztése. A természeti környezet rehabilitációját szolgálják a vonalas létesítmények természet- és tájromboló (károsító) hatásának mérséklését szolgáló beruházások is. Ennek keretében támogatni lehet:

- Az elektromos vezetékek természetbarát kialakítását, átalakítását, biztonságosabbá tételét (madárvédelmi, tájvédelmi stb. célból),
- közlekedési infrastruktúra (út, vasút) természetbarát átalakítását.

Élőhely megőrző mező- és erdőgazdálkodás infrastrukturális alapjainak megteremtése (beruházások) a Natura 2000 és védett mezőgazdasági és erdőterületeken. A biológiai sokféleség és a természeti környezet megőrzéséhez, gazdagításához szükséges társadalmi tudatosság szintjének növelését, természetvédelmi szemlélet fejlesztését az erdei iskolák fejlesztése szolgálja.

A természetvédelem, mint a prioritás egyik kiemelt területe, segítséget kíván adni az e területen működő szervezetek komplex, integrált programjainak (vízbázis védelem, biotóp hálózat, települési zöldfelület megújítás, ligetek, erdők telepítése stb.) megvalósításában, a települések, kerületek, kistérségek természeti értékmegőrző

céljainak elérésében. Fontos a Zöld-Pont Irodák hálózatának bővítése, valamint regionális környezetinformatikai központok, környezeti adattárházak létrehozása.

Projektelőkészítés

Egyes komplex, nagyobb előkészítési idő- és költségigényű műveletek vonatkozásában szükséges a projektelőkészítési műveletek támogatása. Ennek révén biztosítható, hogy a releváns projektek kellő minőségben és megfelelő időben kerülnek előkészítésre, biztosítva ezáltal a források hatékony felhasználását. A Projektelőkészítés keretében többek között a projekt megvalósításához szükséges előtanulmányok és műszaki tervek kidolgozásának támogatására is lehetőség nyílik.

ESZA típusú beavatkozások a prioritástengely költségvetésének maximum 10 %-ig

- A fenntartható fogyasztással, a fogyasztás környezeti és társadalmi hatásaival kapcsolatos kampányok
- A természeti értékek védelme érdekében a természetvédelmi szemléletformáló, ismeretterjesztő és nevelési kampányok
- A fejlesztések által érintett, azokat megvalósító szervezetek (helyi kormányzati, civil szervezetek) kapacitásfejlesztése
- A térségi- és települési fejlesztésben érintett intézmények, valamint a civil szereplők (regionális) fejlesztési szemléletének, kapacitásának erősítése (fejlesztési kultúra erősítése)
- Helyi környezettudatosság fokozása: hulladékgyűjtéshez és a hulladék keletkezés minimalizálásához kapcsolódó tájékoztatás és szemléletformálás; tájismereti nevelés, oktatás, információ szolgáltatás fejlesztése; víz- és energiafelhasználásra vonatkozó tudatosságnövelő kampányok, környezetvédelmi, fenntarthatósági, tájvédelmi és természetvédelmi informálás, oktatás és szemléletformálás.

A prioritáshoz kapcsolódóan várható eredmények

A turisztikai vonzerők fejlesztésével a régió gazdaságának versenyképessége javul, amit a megnövekedett látogatószám által létrejövő többlet szolgáltatások kereslete is indokol. A turisztikai vonzerők a városi területek megújulásával együtt olyan minőségi életfeltételeket hoznak létre, ami az országba érkező és a jövőbeni befektetésekről döntő személyek és szervezetek számára telephelyként is vonzóvá teszik a régiót. A fejlesztések célcsoportját kedvezményezett szinten a turisztikai vonzerők kezelését végző intézmények és szervezetek jelentik, illetve Pest megyei fejlesztések esetén a szolgáltatást nyújtó vállalkozások. A fejlesztés által megcélzott csoport a turisztikai célból a régióba látogatók, illetve a régióban élők, akik a létrejövő környezetvédelmi és turisztikai szolgáltatásokat igénybe veszik.

A KMOP és a KEOP OP intézkedéseivel összhangban megvalósulhat a régió területét érintő Duna szakasz Víz Keret Irányelv követelményeit szem előtt tartó rehabilitációja, a Dunakanyar komplex fejlesztése, a régió Duna szakasza teljes térségének és a régió további vízfelületeinek fejlesztése, rehabilitációja.

A prioritási tengely, a települési életminőség javítása érdekében, tevékenységeit egyrészt a régió szociális krízisterületeinek (lakótelepek, belvárosi leromlott városrészek stb.) integrált (fizikai és társadalmi) megújítására, a régióban található felhagyott iparterületek és katonai létesítmények fizikai rehabilitációjára és funkcióerősítésére vagy funkcióváltásának elősegítésére koncentrálja, másrészt pedig

a prioritás támogatja a települési központi területek megújítását, funkciógazdagítását, és hosszabb távú fejlesztési stratégiák és tervek készítését.

Barnamezős területek megújítása

A Közép-Magyarországi régióban a rendszerváltozás utáni kényszerűen gyors gazdasági struktúraváltás miatt még mindig jelentős számban fordulnak elő barnamezős területek. A korábbi nagyvállalatok összeomlása, megüresedő laktanyák és ezeket is kiszolgáló vasúti rendszer elavultsága következtében továbbra is magas a rehabilitálandó területek aránya. A beavatkozás ösztönzi a zöldmezős beruházások ellensúlyozásaként a barnamezős területek hasznosítását, területük visszaszorítását. Tudatos barnamezős politika és tudatos területhasználati koncepció szükséges az érintett városok részéről. Fő szempont a gazdaságosság, gazdasági fenntarthatóság érvényesítése, a környezeti veszélyeztetés és környezetterhelés csökkentése. A beavatkozás a városszerkezettől elkülönülő barnamezős beruházások esetén a városszövetbe való visszaillesztést, a településstruktúrához igazodó iparterületek esetén annak megtartását, településképhez illeszkedését támogatja. A barnamezős beruházások esetén támogatandó a terület megújulása során az új funkciók – gazdasági vagy vegyes funkciók – megjelenése, azonos területfelhasználás esetén a gazdasági területeken belüli funkcióváltás. A beavatkozás támogatja a barnamezős területek környezeti kármentesítését és újrahasznosítását, funkciómegegerősítését vagy funkcióváltását, a barnamezős rehabilitáció szervezeti hátterét. A beavatkozás olyan új funkciók megjelenését ösztönzi (például közösségi-, kulturális-, ipari-, adminisztratív-, turisztikai-, kereskedelmi funkciók), amelyek szervesen illeszkednek a települések szerkezetéhez és biztosítják a hosszú távú fenntarthatóságot.

Települési központok fejlesztése az identitást erősítő funkciók előtérbe helyezésével

A beavatkozás a települések vonzerő növelését célozza gazdasági és közösségi funkciók megjelenítésével vagy sűrűsödésének ösztönzésével. A beavatkozás a település társadalmi–gazdasági szempontból meghatározó központi területeinek integrált fejlesztését támogatja. A beavatkozás támogatja mind a városi, mind a nem városi jogállású települések revitalizációs akcióit összhangban az ÚMVT lehatárolással. Nem városi jogállású települések esetén a művelet kifejezetten a települési központok újjáélesztését célozza az identitást erősítő funkciók erősítése révén. Városi jogállású települések esetén a művelet integrált programot támogat, amely akcióterületi lehatárolásban valósítja meg a fejlesztéseket központi területek gazdasági és közösségi funkcióinak erősítése révén. Ebből fakadóan a támogatások földrajzi célterületei városközpontok, városrész-központok, kerületközpontok.

A beavatkozás keretében kiemelten támogatandók a kistérségi központok integrált akcióterületi rehabilitációs fejlesztései, amelyek szervesen illeszkednek az ÚMFT városhálózatfejlesztési koncepciójához, a kisvárosok központi funkció ellátó képességének erősítésével, térségellátó és -szervező szerepének növelésével.

Kiemelt figyelmet kapnak a központ-hiányos városok központi terület kialakítására vonatkozó fejlesztései.

A városrehabilitációs akciók az alábbi elemekből építkeznek:

- Új gazdasági és közösségi funkciók megjelenésének támogatása és a meglévő funkciók megerősítése.
- Kulturális értékek, szellemi és épített örökség fenntartható megújítása.
- Vonzó városi környezet kialakítása, épített környezet minőségének fejlesztése, amely ösztönzi a további magánberuházásokat.
- Kistérségi szolgáltató funkciók infrastrukturális hátterének megteremtése, összhangban a kistérségi társulások feladataival.

A célokkal összhangban a területen közterületi, közintézményeket érintő, forgalomtechnikai, akadálymentesítést célzó, energiahatékonysági, műemlékvédelmi, kisvállalkozás élénkítő beavatkozásokat kell végrehajtani.

A 2. prioritás régión belüli elérhetőség növelése beavatkozásával törekedni kell a szinergiák biztosítására a végrehajtás során.

Projektelőkészítés

Egyes komplex, nagyobb előkészítési idő- és költségigényű műveletek vonatkozásában szükséges a projektelőkészítési műveletek támogatása. Ennek révén biztosítható, hogy a releváns projektek kellő minőségben és megfelelő időben kerülnek előkészítésre, biztosítva ezáltal a források hatékony felhasználását. A Projektelőkészítés keretében többek között a projekt megvalósításához szükséges előtanulmányok és műszaki tervek kidolgozásának támogatására is lehetőség nyílik.

Legfontosabb környezetvédelmi jogszabályok aktuális listája

- 2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról
- 2011. évi LXXXV. törvény a környezetvédelmi termékdíjról
- 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
- 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről
- 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
- 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról
- 270/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet az egyes környezetterhelési díjak visszaigénylésének, a kibocsátott terhelő anyag mennyiség meghatározás módjáról, valamint a díjfizetés áthárításának szabályairól
- a 343/2011 (XII. 29.) Korm. rendeletet a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. Törvény végrehajtásáról
- 96/2009. (XII. 9.) OGY határozat a 2009–2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról
- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről
- 1997. évi XLI. törvény a halászatról és a horgászatról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 78/1997. (XI. 4.) FM rendelettel
- 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelettel
- 2009. évi XXXVII. Törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
- 1995. évi XCIII. törvény a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról
- 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról
- 271/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet a Washingtonban, 1973. március 3. napján elfogadott, a
- 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet a védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról
- 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról
- 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól
- 88/2000. (XI. 10.) FVM rendelet az Erdőrendezési Szabályzatról
- 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról
- 30/2001. (XII. 28.) KöM rendelet a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

- 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
- 224/2004. (VII. 22.) Korm. rendelet a hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről
- 164/2003. (X. 18.) Korm. rendelet a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
- 126/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről
- 94/2002. (V. 5.) Korm. rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól
- 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról
- 241/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet a jegyző hulladékgazdálkodási feladat- és hatásköréről
- 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
- 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
- 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól
- 1/1986. (II. 21.) ÉVM-EüM együttes rendelet a köztisztasággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységekről
- 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről
- 23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelet a biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről
- 15/2003. (XI. 7.) KvVM rendelet a területi hulladékgazdálkodási tervekről
- 5/2002. (X. 29.) KvVM rendelet a települési szilárd hulladék kezelésére szolgáló egyes létesítmények kialakításának és üzemeltetésének részletes műszaki szabályairól
- 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről
- 5/2001. (II. 23.) KöM rendelet a poliklórozott bifenilek és a poliklórozott terfenilek és az azokat tartalmazó berendezések kezelésének részletes szabályairól
- 110/2002. (XII. 12.) OGY határozat az Országos Hulladékgazdálkodási Tervről
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
- 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól
- 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
- 174/2003. (X. 28.) Korm. rendelet a közműves szennyvízelvezető és -tisztító művel gazdaságosan el nem látható területekre vonatkozó Egyedi Szennyvízkezelés Nemzeti Megvalósítási Programjáról

- 27/2002. (II. 27.) Korm. rendelet a Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program végrehajtásával összefüggő nyilvántartásról és jelentési kötelezettségről
- 26/2002. (II. 27.) Korm. rendelet a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programmal összefüggő szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról
- 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet a Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról
- 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
- 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól
- 49/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
- 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről
- 40/2006. (X. 6.) KvVM rendelet a felszíni vizeket szennyező egyes veszélyes anyagok környezetminőségi határértégeiről és azok alkalmazásáról
- 27/2005. (XII. 6.) KvVM rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról
- 31/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól
- 30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól
- 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértégekről és alkalmazásuk egyes szabályairól
- 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról
- 29/2001. (XII.23.) KöM-GM együttes rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről
- 140/2001. (VIII.8.) Kormány rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról.
- 142/2001. (VIII.8.) Kormány rendelet a háztartási gépek zajkibocsátási értékeinek feltüntetési kötelezettségéről
- 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól
- 280/2004. (X.20.) Kormány rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről
- 93/2007. (XII.18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról
- 284/2007. (X.29.) Kormány rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
- 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
- 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról
- 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet a levegő védelméről

- 4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
- 5/2011. (I. 14.) VM rendelet Egyes miniszteri rendeletek levegővédelemmel összefüggő módosításáról
- 6/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról